ŚMIERĆ NIEMIECKIM OKUPANTOM!

WOLNA POLSKA

Nr. 29. | GAZETA FRONTOWA DLA LUDNOŚCI POLSKI | Środa, 1 listopada 1944 r. | Cena 50 gr.

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
Informatorium DLA DOROSŁYCH

WEZWANIA CK WKP(b)

na 27-mą rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej

1. Niech żyje 27-ma rocznica Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, która obaliła władzę imperjalistów w naszym kraju i stworzyła potężne radzieckie mocarstwo — podwalinę wolności i niepodległości narodów ZSRR, ostoję pokoju między narodami!

2. Pracujący Związku Radzieckiego! Armja Czerwona wyrzuciła niemiecko-faszystowskich zaborców z granic naszej Ojczyzny. Niech żyje nasza wolna radziecka Ojczyzna! Niech żyje bohaterska Armja Czerwona — armja-wyzwolicielka!

3. Niech żyje waleczna Armja Czerwona, gromiąca zaborców hitlerowskich na terytorjum Niemiec! Żołnierze wielkiego radzieckiego mocarstwa! Naprzód na Zachód! Dobijmy bestję faszystowską w jej norze!

4. Ukarajmy niemiecko-faszystowskich potworów za rozgrabienie i zburzenie naszych miast i wsi, za gwałty nad kobietami i dziećmi, za mordy i uprowadzenia ludzi radzieckich do niewoli niemieckiej! Pomsta i śmierć zbrodniarzom faszystowskim!

5. Niech żyje zwycięstwo angielsko-radziecko-amerykańskiego przymierza bojowego nad najgorszym wrogiem ludzkości — niemiecko-faszystowskimi zaborcami! Wszystkie siły i potęgę bojową Zjednoczonych Narodów dla szybszego rozgromienia Niemiec hitlerowskich! Zburzmy rozbójnicze gniazdo ludożerców faszystowskich i zapewnijmy trwały pokój między narodami całego świata!

6. Pozdrowienie walecznym wojskom Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczonych Ameryki, gromiącym hitlerowskie hordy w Europie Zachodniej! Pozdrowienie odważnym marynarzom angielskim i amerykańskim, walczącym przeciw faszystowskim piratom!

7. Pozdrowienie Narodowi Jugosłowiańskiemu! Niech żyje bohaterska Narodowo-Wyzwoleńcza armja Jugosławji, która ramię przy ramieniu z Armją Czerwoną wyzwala swą Ojczyznę od ciemiężców niemieckich!

8. Pozdrowienie Narodowi Polskiemu, walczącemu przeciwko niemiecko-faszystowskim zaborcom. Patrjoci Polski! Wszystkiemi siłami pomagajcie waszym wyzwolicielom — Armji Czerwonej i Wojsku Polskiemu w szybszem rozgromieniu znienawidzonych okupantów niemieckich! Niech żyją waleczni żołnierze i oficerowie Wojska Polskiego!

9. Pozdrowienie Narodowi Francuskiemu, który wspólnie z armjami sojuszniczemi zakańcza wyzwalanie Francji spod jarzma niemieckiego! Bojowe pozdrowienie walecznym lotnikom francuskiej jednostki lotniczej „Normandja", która wspólnie z lotnikami radzieckimi gromi barbarzyńców niemiecko-faszystowskich!

10. Pozdrowienie Narodowi Czechosłowackiemu, walczącemu przeciw niemiecko-faszystowskim potworom! Patrjoci Czechosłowacji! Wszystkie siły na pomoc Armji Czerwonej, wyzwalającej waszą Ojczyznę od zaborców hitlerowskich! Bojowe pozdrowienie żołnierzom i oficerom korpusu czechosłowackiego, walczącego razem z Armją Czerwoną przeciw niemiecko-faszystowskim ciemiężcom!

11. Pozdrowienie Narodom Europy, walczącym przeciw imperjalizmowi hitlerowskiemu! Patrjoci krajów europejskich, ujarzmionych przez niemiecko-faszystowskich ciemiężców! Powstawajcie do walki o swe wyzwolenie spod jarzma faszystowskiego! Precz z tyranją hitlerowską!

12. Bracia Słowianie! Wszystkie siły dla rozgromienia zaborców niemieckich — śmiertelnych wrogów słowiańszczyzny! Niech żyje sojusz bojowy Narodów Słowiańskich, walczących o zniszczenie tyranji hitlerowskiej!

13. Żołnierze Armji Czerwonej! Was oczekują jako wyzwolicieli miljony ludzi radzieckich, cierpiących na katordze niemieckiej! Wyzwólmy z faszystowskiej niewoli naszych braci i sióstr!

14. Żołnierze Armji Czerwonej! Nieustannie doskonalcie swą umiejętność bojową, całkowicie wykorzystujcie naszą świetną technikę bojową, bijcie wraże wojska do całkowitego ich rozgromienia!

15. Piechurzy Armji Czerwonej! Umiejętnie przezwyciężajcie obronę wroga, utrwalajcie i rozwijajcie sukces natarcia, ścigajcie, gromcie wojska nieprzyjaciela, okrążajcie i niszczcie zaborców niemieckich! Niech żyją sławni piechurzy radzieccy!

16. Artylerzyści i moździerzowcy Armji Czerwonej! Potężnemi i celnemi ciosami ogniowemi burzcie umocnienia nieprzyjaciela, łamcie jego obronę! Torujcie drogę naszym nacierającym wojskom, niszczcie żywą siłę i technikę bojową wroga! Udoskonalajcie współdziałanie z piechotą i czołgami!. Niech żyją artylerzyści i moździerzowcy Armji Czerwonej!

17. Czołgiści Armji Czerwonej! Niszczcie i nieodstępnie ścigajcie wroga! Umiejętnym i śmiałym manewrem przedzierajcie się na tyły nieprzyjaciela, odcinajcie drogi odwrotu wrażym wojskom, niszczcie zaborców niemieckich! Niech żyją czołgiści radzieccy!

18. Lotnicy radzieccy — sokoły naszej Ojczyzny! Bezlitośnie niszczcie wroga na lądzie, w powietrzu i na morzu! Niech żyją lotnicy radzieccy!

19. Kawalerzyści Armji Czerwonej! Gwałtownie ścigajcie wraże wojska, odważnie wrębujcie się w szeregi nieprzyjacielskie, ogarniajcie jego skrzydła, dokonywujcie śmiałych raidów na tyły wroga, okrążajcie i niszczcie gadów niemiecko-faszystowskich. Niech żyją kawalerzyści radzieccy!

20. Czerwoni marynarze i oficerowie Marynarki Wojennej! Wzmóżcie ciosy w morskie komunikacje wroga! Zatapiajcie okręty i transporty nieprzyjaciela, oczyszczajcie przestworza mórz od hitlerowskiego plugastwa! Bezlitośnie tępcie zaborców hitlerowskich na morzu i na lądzie! Niech żyją radzieccy marynarze wojenni!

21. Łącznicy Armji Czerwonej! Dobra łączność — doniosły warunek kierowania bojem. Ze wszech miar ulepszajcie łączność w Armji Czerwonej, zapewniajcie sukces jej operacyj bojowych! Niech żyją łącznicy radzieccy!

22. Zwiadowcy Armji Czerwonej! Pamiętajcie, że wywiad to oczy i uszy armji. Śmiało przenikajcie do dyslokacji nieprzyjaciela! Zawczasu wykrywajcie zamiary i pomysły wroga, pomagajcie naszym wojskom bić go napewniaka! Niech żyją radzieccy zwiadowcy!

23. Niech żyją nasi sławni pogranicznicy, wierni obrońcy granic radzieckich!

24. Żołnierze i oficerowie wojsk inżynieryjnych! Pomagajcie naszym wojskom w skutecznem szturmowaniu wrażych umocnień, w forsowaniu rzek, w przebywaniu pól minowych i miejsc trudnoprzystępnych, w utrwaleniu i rozwijaniu sukcesów natarcia! Niech żyją wojska inżynieryjne Armji Czerwonej! Niech żyją nasi sławni saperzy i minerzy!

25. Pracownicy medyczni Armji Czerwonej! Walczcie z poświęceniem o uratownie życia i powrót do szeregów rannych żołnierzy radzieckich! Niech żyją pracownicy medyczni Armji Czerwonej!

26. Pracownicy tyłów wojskowych! Automobiliści i drogowcy Armji Czerwonej! W terminie dostarczajcie Armji Czerwonej technikę bojową, amunicję, ekwipunek i żywność! Niech żyją pracownicy tyłów wojskowych! Niech żyją automobiliści i drogowcy Armji Czerwonej!

27. Chwała Bohaterom Związku Radzieckiego i Bohaterom Pracy Socjalistycznej — najlepszym synom naszej Ojczyzny!

28. Pracujący Związku Radzieckiego! Troska o rodziny frontowców jest świętym obowiązkiem wszystkich patrjotów radzieckich. Otoczmy powszechną uwagą i troskliwością rodziny wyzwolicieli Ojczyzny!

29. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przedsiębiorstw, wytwarzających uzbrojenie i amunicję! Zwiększajcie wyrób karabinów, automatów, karabinów maszynowych, moździerzy, armat, pocisków, nabojów i min! Udoskanalajcie i ulepszajcie jakość produkcji bojowej! Opanowujcie wyrób nowych modeli uzbrojenia! Wszystko dla frontu, wszystko dla zwycięstwa!

30. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy zakładów budowy czołgów! Dawajcie Armji Czerwonej więcej czołgów! Skutecznie opanowujcie wytwarzanie nowych typów maszyn bojowych! Im więcej dobrych czołgów — tem bliższa godzina zwycięstwa nad wrogiem!

31. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy zakładów budowy samolotów! Nieustannie udoskanalajcie samoloty radzieckie! Dawajcie Armji Czerwonej więcej samolotów myśliwskich, szturmowych i bombowców!

32. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu naftowego! Zwiększajcie wydobycie ropy naftowej! Dajmy dla frontu i kraju więcej materjałów pędnych!

33. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu węglowego! Od was zależy nieprzerwana praca transportu, fabryk i zakładów przemysłowych! Zwiększajcie wydobycie węgla, zapewnijcie paliwo dla wszelkich potrzeb frontu i zaplecza!

34. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy zakładów metalurgicznych! Więcej metalu dla czołgów, samolotów, armat, karabinów maszynowych, pocisków! Więcej metalu dla potrzeb gospodarki ludowej kraju!

35. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu budowy motorów! Wojna współczesna jest wojną motorów. Zwiększajcie produkcję motorów dla samolotów, czołgów, samochodów, okrętów!

36. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy wytwórni obrabiarek! Pamiętajcie, że budowa obrabiarek — to najważniejsza baza technicznego uzbrojenia naszego kraju. Nieustannie zwiększajcie wyrób obrabiarek! Pomagajcie do szybszego zainstalowania budowanych i odbudowywanych zakładów przemysłowych!

37. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy budowlani! Budujcie metodami przyśpieszonemi nowe piece hutnicze, piece martenowskie, szyby kopalniane, elektrownie i zakłady przemysłowe! Szybciej odbudowujcie miasta, przedsiębiorstwa przemysłowe i mieszkania, zburzone przez zaborców niemieckich!

38. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy elektrowni! Zapewniajcie nieprzerwaną pracę przemysłu wojennego! Szybciej odbudowujcie elektrownie, zburzone przez niemiecko-faszystowskich barbarzyńców! Pomnażajcie zasoby energji elektrycznej!

(Dokończenie — na str. 2.)

WEZWANIA CK WKP(b)

na 27-mą rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej

(Dokończenie. Początek — na str. 1.)

39. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu włókienniczego i lekkiego! Zwiększajcie wydajność pracy, z dnia na dzień zwiększajcie wyrób umundurowania dla Armji Czerwonej i towarów masowego użytku dla ludności!

40. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu miejscowego! Więcej inicjatywy w wykorzystaniu miejscowych zasobów, zwiększajcie wyrób produkcji dla ludności i Armji Czerwonej!

41. Robotnicy i robotnice, inżynierowie i technicy przemysłu spożywczego! Zwiększajcie wytwarzanie produktów spożywczych dla armji i ludności!

42. Kolejarze radzieccy! Oddaną i dokładną pracą zapewniajcie sukces natarcia Armji Czerwonej! Organizujcie szybki ruch pociągów z wojskiem, z ładunkami wojskowemi i gospodarczemi! Nieustannie wzmacniajcie dyscyplinę wojskową na kolejach! Szybciej odbudowujcie tory kolejowe i urządzenia zburzone przez niemców!

43. Pracownicy floty rzecznej i morskiej! Zapewniajcie dokładną pracę floty, portów i przystani! Bez przerwy dostarczajcie ładunki dla frontu i zaplecza! Szybciej odbudowujcie flotę morską i rzeczną, urządzenia portowe i gospodarkę przystani w dorzeczach, wyzwolonych od okupacji niemieckiej!

44. Kolchoznicy i kołchoznice, robotnicy i robotnice stacyj maszynowo-traktorowych i sowchozów, specjaliści rolnictwa! Dawajcie dla frontu i kraju więcej żywności i surowców przemysłowych! Szerzej rozwijajcie współzawodnictwo socjalistyczne o przedterminowe wykonanie państwowego planu dostaw zbożowych i ponadplanowe dostawy zboża na fundusz Armji Czerwonej! Niech żyje włościaństwo radzieckie!

45. Kołchoznicy i kołchoznice, robotnicy i robotnice sowchozów, zootechnicy i weterynarze! Osiągnijmy dalszy przyrost pogłowia bydła, zachowajmy w całości przychówek! Wzmóżmy wydajność hodowli bydła! Zwiększmy zaopatrywanie Armji Czerwonej i kraju w produkty hodowli bydła!

46. Inteligencjo radziecka! Inżynierowie i technicy, agronomowie, nauczyciele, lekarze, pracownicy nauki, sztuki i literatury! Pracownicy radzieckich przedsiębiorstw i instytucyj! Dopomagajcie robotnikom i kołchoznikom w dalszem rozwoju naszej gospodarki ludowej! Dźwigajcie naprzód radziecką naukę, technikę i kulturę! Niech żyje inteligencja radziecka!

47. Pracujący rejonów, wyzwolonych spod okupacji niemieckiej! Szybciej odbudowujcie miasta i wsie, przemysł, transport, łączność, rolnictwo, instytucje kulturalne i użyteczności publicznej, zburzone przez rozbójników hitlerowskich! Z każdym dniem wzmagajcie pomoc swej wyzwolicielce Armji Czerwonej!

48. Kobiety radzieckie! Opanowujcie specjalności wytwórcze, zwiększajcie wydajność pracy, szkolcie się w dziele obrony przeciwlotniczej i przeciwchemicznej, sanitarnej, łączności. Wszystkie siły do walki z zaborcami niemieckimi! Niech żyją kobiety radzieckie!

49. Radzieccy młodzieńcy i dziewczęta! Pracujcie ofiarnie na rzecz pomocy dla frontu, opanowujcie technikę wytwórczą, sztukę wojenną, wykazujcie wzorową dyscyplinę pracy! Niech żyje młodzież radziecka!

50. Komuniści i komsomolcy! Bądźcie w pierwszych szeregach bojowników przeciw zaborcom niemiecko-faszystowskim!

51. Niech żyje potężny Związek Radziecki, niezawodna ostoja przyjaźni, szczęścia i chwały narodów naszej Ojczyzny! Niech żyje nasza Radziecka Ojczyzna!

52. Niech żyje nienaruszalna przyjaźń narodów naszego kraju!

53. Niech żyje Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partja bolszewików, partja Lenina—Stalina — inspirator i organizator walki i zwyzwyciężtwa nad zaborcami niemiecko-faszystowskimi!

54. Pod sztandarem Lenina, pod przewodem Stalina — naprzód o ostateczne rozgromienie Niemiec hitlerowskich, o całkowite zwycięstwo naszej słusznej sprawy!

CENTRALNY KOMITET WSZECHZWIĄZKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTJI (bolszewików)

Od Sowieckiego Biura Informacyjnego

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 29 października

Na terytorjum Czechosłowacji na południe od miasta Użhorod nasze wojska, w wyniku zaciętych walk zdobyły miasto i wielki węzeł kolejowy Czop.

Na Węgrzech na zachód od miasta Satu-Mare, nasze wojska toczyły walki zaczepne, w toku których zdobyły miejscowości N'ir-Parasnja, Paposz, Or, Jarmi, Kantorjanoszi, Dierż, D'julaj, Maria-Pocz, Pocz-Pietri, Kollo-Szem'jen i stację kolejową Maria-Pocz.

Na innych odcinkach frontu — poszukiwania zwiadowców i w szeregu punktów toczyły się walki o charakterze lokalnym.

W ciągu 28 października nasze wojska na wszystkich frontach uszkodziły i zniszczyły 88 czołgów niemieckich. W walkach powietrznych i ogniem artylerji przeciwlotniczej strącono 15 samolotów nieprzyjaciela.

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 30 października

W ciągu 30 października na terytorjum Czechosłowacji na północ od miasta Użhorod nasze wojska toczyły walki zaczepne, w wyniku których zdobyły miejscowości Czabałowce, Olszynów, Wilag, Pariguzowce, Griwiszte, Chońkowce, Tibawa. Według ściślejszych danych, w okresie od 27 do 29 października wojska 4-go Ukraińskiego frontu, działające na terytorjum Czechosłowacji, wzięły do niewoli 10.160 żołnierzy i oficerów nieprzyjaciela. W ten sposób, liczba niemieckich i węgierskich żołnierzy i oficerów, wziętych do niewoli przez wojska 4-go Ukraińskiego frontu za okres od 20 do 29 października, powiększyła się do 21.390 osób.

Na Węgrzech na północny zachód od miasta Satu-Mare nasze wojska wśród walk zajęły węzłową stację kolejową Waszarosznamen i większe miejscowości D'jure-Warszak, Ilk, N'ir-Mada, Rochod, Fejerto.

Na innych odcinkach frontu — poszukiwania zwiadowców i walki o charakterze lokalnym.

W ciągu 29 października nasze wojska na wszystkich frontach uszkodziły i zniszczyły 72 czołgi niemieckie. W walkach powietrznych i ogniem artylerji przeciwlotniczej strącono 37 samolotów nieprzyjaciela.

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 31 października

W ciągu 31 października na północny-zachód i południowy-zachód od węgierskiego miasta Nired'haza nasze wojska wśród walk zajęły ponad 50 miejscowości, w tej liczbie miasto i stację kolejową Hajdu-Nanasz, miasto i stację kolejową Hajdu-Dorog, większe miejscowości Ujkenez, Tornoszpalca, Apacz, Djulahazi, N'ir-Karas, N'ir-Tasz, Piętnehaza, Ramoczanaza i stacje kolejowe Ujkenez, Kopocz, Apati, Jako. Miasto Nired'haza, które w toku walk przechodziło z rąk do rąk, zostało znów zajęte przez nasze wojska.

W kierunku Budapesztańskim między rzekami Tissą i Dunajem nasze wojska toczyły walki zaczepne, w toku których zajęły przeszło 200 miejscowości, wśród których większe miejscowości Alpar, Izak, Kalocza, Czasartelliesz, Hajosz, Alszo-Mied', Homokmed', Miszke, Batja, Fajs, Dusznok, Nemesznadudwar, Szjukeszt, Erszekczanad i stacje kolejowe Kohari Sent Loranci, Uret, Pusta Paka, Karhankez, Ballosieg, Pirt, Kalocza. Nasze wojska wtargnęły do miasta Keczkemet, gdzie wszczęły walki uliczne. W toku walk między rzekami Tissą i Dunajem nasze wojska wzięły do niewoli 4.018 niemieckich i węgierskich żołnierzy i oficerów.

Na innych odcinkach frontu — poszukiwania zwiadowców i w szeregu punktów toczyły się walki o charakterze lokalnym.

W ciągu 30 października nasze wojska na wszystkich frontach uszkodziły i zniszczyły 104 czołgi niemieckie. W walkach powietrznych i ogniem artylerji przeciwlotniczej strącono 60 samolotów nieprzyjaciela.

★

Bohaterowie walk o wyzwolenie Polski

Żołnierze Czerwonej Armji pełną swoją wyzwoleńczą misję. Gromiąc na polskiej ziemi zaborców niemiecko-faszystowskich, niosą wyzwolenie bratniemu narodowi polskiemu.

Na zdjęciu: żołnierz Czerwonej Armji jeńcejtor MIELECHOW N. F. Syn narodu rosyjskiego dzielnie bije hitlerowców na ziemi polskiej. Odznaki waleczności żołnierskiej — ordery sławy zdobią jego piersi. Tylko podczas ostatnich walk wziął on dwóch „języków" i zabił 15 hitlerowców.

Zdjęcie H. KIREJEWA

★

Rozwój polskiego przemysłu naftowego

Na Podkarpaciu Czerwona Armja wyzwoliła już dwie trzecie polskich terenów naftowych — Lisko, Sanok, Rzeszów, Krosno. Zarząd przemysłu naftowego przy PKWN uruchomił już 25 kopalń nafty i dwie gazownie. Wydobycie nafty na tych kopalniach sięga już 60% produkcji przedwojennej. Z każdym dniem idzie coraz więcej nafty na front i do Lublina dla potrzeb rolnictwa i przemysłu wyzwolonych ziem polskich.

Doprowadzona jest do porządku gospodarka elektryczna terenów naftowych. W Krośnie otwarty został instytut naukowo-badawczy, który będzie kształcił specjalistów przemysłu naftowego.

ZE ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

SUKCES WYTWÓRCZY KOMBINATU KUŹNIECKIEGO

Robotnicy zakładów kuźnieckich przed terminem wykonali 10-cio miesięczny plan wytwórczy we wszystkich działach produkcji. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy zakłady dały ponad plan 15 tysięcy ton surówki żelaznej i 6.500 ton stali.

NOWY PIEC HUTNICZY

W zakładach metalurgicznych im. Feliksa Dzierżyńskiego w Dnieprodzierżyńsku odbudowano już drugi piec hutniczy zburzony przez okupantów niemieckich. Daje on już wysokogatunkową surówkę żelazną dla potrzeb przemysłu i frontu.

POROZUMIENIE O ROZEJMIE Z BUŁGA[illegible]

W ciągu 26 — 28 października toczyły się w Moskwie rokowania między przedstawicielami Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczonych Ameryki z jednej, a Delegacją Rządu Bułgarskiego z drugiej strony w celu zawarcia Porozumienia o rozejmie z Bułgarją.

W rokowaniach brali udział: ze strony Związku Radzieckiego — W. M. Mołotow, A. J. Wyszyński, A. A. Ławriszczew, K. W. Nowikow, W. A. Zorin, generał-pułkownik A. S. Żełtow oraz kontradmirał N. O. Abramow, ze strony Wielkiej Brytanji — Ambasador p. A. C. Kerr i Przedstawiciel Naczelnego Dowódcy Sprzymierzonych w Śródziemnomorskim rejonie generał-lejtenant D. Hammel, ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki—Charge d'affaires p. D. F. Cannon.

W charakterze przedstawicieli Bułgarji w rokowaniach uczestniczyli pełnomocnicy Rządu Bułgarskiego — Minister Spraw Zagranicznych p. P. Stajnow, Minister bez teki p. D. Tierpiszew, Minister bez teki p. N. Pietkow oraz Minister Skarbu p. P. Stojanow.

Na posiedzeniu 27 października przed rozpoczęciem omawiania projektu Porozumienia o rozejmie przedłożonego Bułgarji przez trzy Rządy Sojusznicze szef Delegacji Bułgarskiej Minister Spraw Zagranicznych P. Stajnow złożył następujące oświadczenie:

„Delegacja Bułgarska dla zawarcia porozumienia oświadcza w imieniu Rządu Bułgarskiego, że przyjmuje ona warunki rozejmu, przedłożone Bułgarji w imieniu Sojuszniczych Rządów Zjednoczonego Królestwa, Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Delegacja uważa przytem za swój obowiązek powiadomienie przedstawicieli Państw Sprzymierzonych że nowy Bułgarski Rząd Frontu Ojczyźnianego od pierwszych dni swego urzędowania czynnie działał w kierunku urzeczywistnienia swego programu i dlatego zdołał już wypełnić znaczną część warunków przewidzianych w projekcie państw sojuszniczych.

Rząd bułgarski uważa za swój główny obowiązek dołożenie wszelkich starań do wypełnienia warunków rozejmu w sposób jak najbardziej sumienny.

Rozejm ten pomoże Rządowi Bułgarskiemu w uporządkowaniu stosunków między Bułgarją a ludami Zjednoczonych Narodów i da początek, polityce współpracy z temi narodami. Rząd Bułgarski stawia przed sobą zadanie rozwinięcia i pogłębienia współpracy z ludami Zjednoczonych Narodów, by Bułgarja zdołała jeszcze przed podpisaniem układu pokojowego zająć swoje miejsce wśród miłujących wolność i demokratycznych narodów, które w swojej powszechnej współpracy i wzajemnem przestrzeganiu interesów wszystkich stron zapewnią dobrobyt całemu światu.

Rząd Bułgarski jest w stanie oświadczyć publicznie, że w realizacji tej polityki ma za sobą cały naród bułgarski, który, będąc oddanym zasadom pokoju, wolności i demokracji, będzie ze swojej strony święcie przestrzegał ścisłego wypełnienia obowiązków, przyjętych zgodnie z warunkami rozejmu.

Delegacja Bułgarska będzie nadwyraz wdzięczna przedstawicielom Rządów Sojuszniczych, jeżeli zechcą oni udzielić jej pewnych wyjaśnień w związku z treścią niektórych punktów przedłożonego projektu, aby w ten sposób jeszcze bardziej ułatwić wykonanie przyjętych już przez Rząd Bułgarski zobowiązań i wypełnienie w sposób najbardziej sumienny warunków tego rozejmu".

Posiedzenie dnia 27 października było w dalszym ciągu poświęcone omawianiu projektu Porozumienia i wyjaśnieniu, na prośbę Delegacji Bułgarskiej, niektórych punktów projektu.

Rokowania zakończyły się 28 października podpisaniem Porozumienia o rozejmie z Bułgarją. Na mocy pełnomocnictwa Rządów Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczonych Ameryki Porozumienie zostało podpisane przez Przedstawiciela Sojuszniczego Naczelnego Dowództwa Marszałka Związku Radzieckiego F. I. Tołbuchina i Przedstawiciela Naczelnego Dowódcy Sprzymierzonych w Śródziemnomorskim rejonie generał-lejtenanta D. Hammel. Ze strony bułgarskiej Porozumienie zostało podpisane przez p. p. P. Stajnowa, D. Tierpieszewa, N. Pietkowa i P. Stojanowa. Tekst Porozumienia podajemy.

POROZUMIENIE

między Rządami Związku Radzieckiego, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki, z jednej strony, a Rządem Bułgarji, z drugiej strony, w sprawie rozejmu

Rząd Bułgarji przyjmuje warunki rozejmu, zaproponowane przez Rządy Związku Radzieckiego, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki, działające w imieniu wszystkich Zjednoczonych Narodów, znajdujących się w stanie wojny z Bułgarją.

Na podstawie powyżej wyjaśnionego Przedstawiciel Radzieckiego Naczelnego Dowództwa Marszałek Związku Radzieckiego F. I. Tołbuchin i Przedstawiciel Naczelnego Dowódcy Sprzymierzonych w Śródziemnomorskim rejonie generał-lejtenant D. Hammel, w sposób należyty upełnomocnieni do tego przez Rządy Związku Radzieckiego, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki działające w imieniu wszystkich Zjednoczonych Narodów, znajdujących się w stanie wojny z Bułgarją z jednej strony, i Przedstawiciele Rządu Bułgarji Minister Spraw Zagranicznych p. P. Stajnow, Minister bez teki p. D. Tierpieszew, Minister bez teki p. N. Pietkow i Minister Skarbu p. P. Stojanow, z drugiej strony, zaopatrzeni w należyte pełnomocnictwa podpisali poniżej przytoczone warunki:

1. a) Bułgarja, zawieszając działania wojenne przeciw ZSRR 9 września 1944 roku i zrywając stosunki z Niemcami 6 września 1944 roku i z Węgrami 26 września 1944 roku, przerwała działania wojenne przeciwko wszystkim innym Zjednoczonym Narodom.

b) Rząd Bułgarji zobowiązuje się do rozbrojenia niemieckich sił zbrojnych znajdujących się w Bułgarji i przekazania ich jako jeńców wojennych.

Rząd Bułgarji również zobowiązuje się do internowania obywateli Niemiec i ich satelitów.

c) Rząd Bułgarji zobowiązuje się do utrzymywania i przedstawienia takich sił lądowych, morskich i powietrznych, które mogą być przeznaczone do służby pod ogólnym kierownictwem Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa. Siły te nie powinne być używane na terytorjum sp[illegible] bez uprzedniej [illegible] resowanego [illegible] czego.

d) Po zawie[illegible] wojennych prz[illegible] bułgarskie siły [illegible] ne być zdemo[illegible] przeprowadzone [illegible] Sojuszniczej Ko[illegible] nej do stanu pok[illegible]

2. Bułgarskie [illegible] urzędnicy zgod[illegible] nym warunkiem [illegible] przez Rząd Bułg[illegible] dziernika 1944 [illegible] być ewakuowan[illegible] jum Grecji i Jug[illegible] minie ustalonym [illegible] runku;

Władze bułg[illegible] niezwłocznie [illegible] kroki w celu ewakuacji z terytorjum greckiego i jugosłowiańskiego Bułgarów, będących obywatelami Bułgarji w dniu 1 stycznia 1944 r. i unieważnić całe ustawodawstwo i zarządzenia administracyjne, dotyczące aneksji lub wcielenia do Bułgarji terytorjów greckich i jugosławiańskich.

3. Rząd Bułgarji zapewnia radzieckim i innym sojuszniczym wojskom możność swobodnego poruszania się na terytorjum bułgarskiem w dowolnym kierunku, jeżeli tego będzie wymagała zdaniem Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa, sytuacja wojenna, przyczem Rząd Bułgarji okaże temu poruszaniu się całkowitą pomoc swemi środkami komunikacyjnemi i na swój koszt na lądzie, na szlakach wodnych i w powietrzu.

4. Rząd Bułgarji niezwłocznie uwolni wszystkich sojuszniczych jeńców wojennych i internowanych. Do czasu otrzymania dalszych instrukcyj Rząd Bułgarji dostarczy na swój koszt wszystkim sojuszniczym jeńcom wojennym i internowanym, osobom przesiedlonym i uchodźcom, w tem również obywatelom Grecji i Jugosławji, dostatecznego pożywienia, odzieży, opieki lekarskiej i przedmiotów sanitarji i higjeny, jak również środków transportu dla powrotu każdej z tych osób do swego kraju.

5. Rząd Bułgarji niezwłocznie uwolni, niezależnie od obywatelstwa i narodowości, wszystkie osoby, uwięzione w związku z ich działalnością na rzecz Zjednoczonych Narodów lub za ich sympatyzowanie sprawie Zjednoczonych Narodów, lub spowodu ich przynależności rasowej czy przekonań religijnych jak również unieważni wszelkie ustawodawstwo dyskryminacyjne i wynikające zeń ograniczenia.

6. Bułgarja będzie współpracowała w dziele zatrzymywania osób, oskarżonych o zbrodnie wojenne, i sądzenia ich.

7. Rząd Bułgarji zobowiązuje się do niezwłocznego rozwiązania wszystkich znajdujących się na terytorjum bułgarskiem prohitlerowskich lub [illegible] faszystowskich, poli[illegible] [illegible]skowych, uwoj[illegible] [illegible]nież in[illegible]

[illegible] ią własność Zjednoczonych Narodów i ich obywateli, w tej liczbie własność grecką i jugosłowiańską i wpłaca również odszkodowania za straty i uszczerbki, zadane przez wojnę Narodom Zjednoczonym, w tej liczbie Grecji i Jugosławji, które mogą być ustalone później.

10. Rząd Bułgarji przywróci wszystkie uprawnienia i interesy Narodów Zjednoczonych i ich obywateli w Bułgarji.

11. Rząd Bułgarji zobowiązuje się w terminach, wskazanych przez Sojuszniczą Komisję Kontrolną, zwrócić Związkowi Radzieckiemu, jak również Grecji i Jugosławji i innym Narodom Zjednoczonym w zupełnej całości wszystkie wywiezione przez Niemcy i Bułgarję z ich terytorjów podczas wojny przedmioty wartościowe i materjały, należące do organizacyj państwowych, społecznych i spółdzielczych, przedsiębiorstw instytucyj lub poszczególnych obywateli, a mianowicie: instalacje fabryk i zakładów przemysłowych, parowozy, wagony kolejowe, traktory, samochody, pomniki historyczne, wartości muzealne i wszelkie inne mienie.

12. Rząd Bułgarji zobowiązuje się przekazać jako zdobycz wojenną do dyspozycji Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa całe znajdujące się na terytorjum Bułgarji mienie wojskowe Niemiec i ich satelitów, włączając znajdujące się na wodach Bułgarji statki floty Niemiec i ich satelitów.

13. Rząd Bułgarji zobowiązuje się nie dopuszczać do wywozu lub ekspropriacji wszelkiego rodzaju mienia (włączając kosztowności i walutę) należącego do Niemiec i Węgier lub ich obywateli i osób, zamieszkałych na ich terytorjach lub na terytorjach, zajętych przez nie, bez zezwolenia Sojuszniczej Komisji Kontrolnej. Rząd Bułgarji będzie przechowywał to mienie w trybie ustalonym przez Sojuszniczą Komisję Kontrolną.

14. Rząd Bułgarji zobowiązuje się przekazać Sojuszniczemu (Radzieckiemu) Naczelnemu Dowództwu wszystkie statki należące do Zjednoczonych Narodów i znajdujące się w portach Bułgarji, niezależnie od tego, w czyjej dyspozycji te statki się znajdują, dla wy[illegible] [illegible] So[illegible]

Orędzie Rządu Norweskiego do Rządu Radzieckiego

Rząd Norweski wysłał telegraficznie następujące orędzie do Rządu Radzieckiego:

„Z okazji rozpoczynającego się wyzwalania Norwegji Rząd Norweski przesyła rządowi i narodowi Związku Radzieckiego najserdeczniejsze pozdrowienia. Naród norweski w ciągu przeszło 4 lat był ograbiany i uciskany przez agresorów niemieckich. Naród Norweski z entuzjazmem śledził za heroicznemi i zwycięskiemi walkami armij sowieckich, kierowanych przez Marszałka Stalina. W ciągu wojny Rząd Norweski miał niejednokrotnie dowody przyjaźni i sympatji Rządu Radzieckiego do Norwegji. Ludność północnych rejonów Norwegji będzie witać armje naszego sojusznika radzieckiego jako wyzwolicieli. Norweskie siły zbrojne wezmą udział w walkach i zdobędą się na największe wysiłki we wspólnej walce przeciwko ciemiężcom niemieckim. Cały Naród Norweski z radością i entuzjazmem powita wyzwolenie północnej części Norwegji, które przyczyni się do dalszego zacieśnienia przyjaźni między naszemi krajami".

POROZUMIENIE

między Rządami Związku Radzieckiego, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki, z jednej strony, a Rządem Bułgarji, z drugiej strony, w sprawie rozejmu

Dokończenie. Początek—na str. 3.

15. Rząd Bułgarji powinien regularnie wypłacać sumy pieniężne w walucie bułgarskiej i dostarczać towarów (materjały pędne, produkty spożywcze i t. p.) środków i świadczeń, które mogą być potrzebne Sojuszniczemu (Radzieckiemu) Naczelnemu Dowództwu do wykonywania jego funkcyj.

16. Bułgarskie statki handlowe, znajdujące się zarówno na wodach bułgarskich jak i zagranicznych, będą [illegible] kontrolowały [illegible] Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa dla wykorzystywania we wspólnych interesach sprzymierzonych.

17. Rząd Bułgarji zapewni, w razie konieczności, wykorzystywanie na terytorjum Bułgarji przedsiębiorstw przemysłowych i transportowych, jak również środków łączności, elektrowni, przedsiębiorstw i urządzeń użytku publicznego, składów opału i innych materjałów zgodnie z instrukcjami, wydanemi w czasie rozejmu przez Sojusznicze (Radzieckie) Naczelne Dowództwo.

18. Na cały okres rozejmu zostanie utworzona Sojusznicza Komisja Kontrolna w Bułgarji, która będzie regulowała i nadzorowała wykonywanie warunków rozejmu pod przewodnictwem przedstawiciela Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa z udziałem przedstawicieli Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych.

W okresie między rozpoczęciem rozejmu i ukończeniem działań wojennych przeciw Niemcom Sojusznicza Komisja Kontrolna będzie się znajdowała pod ogólnym kierownictwem Sojuszniczego (Radzieckiego) Naczelnego Dowództwa.

19. Niniejsze warunki nabierają mocy od chwili ich podpisania.

Sporządzono w Moskwie w czterech egzemplarzach, każdy w języku rosyjskim, angielskim i bułgarskim, przyczem teksty w języku rosyjskim i angielskim są autentyczne.

28 października 1944 roku.

Na mocy pełnomocnictw Rządów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki.
Przedstawiciel Radzieckiego Naczelnego Dowództwa
TOLBUCHIN
Przedstawiciel Naczelnego Dowódcy Sprzymierzonych w Śródziemnomorskim rejonie
D. HAMMEL

Na mocy pełnomocnictw Rządu Bułgarji
P. STAJNOW
D. TIERPESZEW
N. PIETKOW
P. STOJAŁOW

Protokół do Porozumienia o rozejmie z Bułgarją

Przy podpisaniu Porozumienia o rozejmie z Rządem Bułgarskim Rządy Sprzymierzone, które podpisały Porozumienie, uzgodniły między sobą co następuje:

1. W związku z art. 9 ma się na myśli, że Rząd Bułgarji niezwłocznie dostarczy pewnych produktów spożywczych dla okazania pomocy ludności terytorjów greckich i jugosłowiańskich, które ucierpiały wskutek agresji bułgarskiej. Ilość produktów każdego rodzaju, która ma być dostarczona, zostanie ustalona przez Porozumienie między trzema Rządami i będzie uważana za część wyrównania przez Bułgarję strat i uszczerbków, poniesionych przez Grecję i Jugosławję.

2. Określenie „mienie wojskowe", użyte w art. 12 będzie rozpatrywane, jako obejmujące całe mienie i ekwipunek, używane, lub przeznaczone do użytku przez wojskowe lub półwojskowe formacje nieprzyjaciela lub ich członków.

3. Wykorzystywanie przez Sojusznicze (Radzieckie) Naczelne Dowództwo statków sojuszniczych zwróconych przez Rząd Bułgarji zgodnie z art. 14 Porozumienia o rozejmie i termin ich zwrotu właścicielom zostanie omówiony i uregulowany pomiędzy Rządem Związku Radzieckiego i zainteresowanemi rządami sprzymierzonemi.

4. Przy zastosowaniu art. 15 ma się na myśli, że Sojusznicze (Radzieckie) Naczelne Dowództwo będzie przewidywało udzielenie bułgarskiej waluty, zaopatrzenia, usług i t. d. również dla potrzeb przedstawicieli rządów Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki, znajdujących się w Bułgarji.

Sporządzono w Moskwie w trzech egzemplarzach, każdy w językach rosyjskim i angielskim, przyczem wszystkie teksty rosyjskie i angielskie są autentyczne.

28 października 1944 r.

Na mocy pełnomocnictwa Rządu Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
A. WYSZYŃSKI

Na mocy pełnomocnictwa Rządu Zjednoczonego Królestwa
ARCHIBALD CLARK KERR

Na mocy pełnomocnictwa Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki
GEORGE I. CANNON

Coraz mocniej zaciskają armje Zjednoczonych Narodów stalowy pierścień wokół Niemiec hitlerowskich.

Działania wojenne w Europie Zachodniej

LONDYN, 31 października. (TASS). Komunikat sztabu Kwatery Głównej ekspedycyjnych sił sprzymierzonych donosi:

Zuid-Beveland znajduje się w ręku sprzymierzonych. Rankiem 30 października zdobyte zostało miasto Hus. Wojska sprzymierzonych, posuwając się na zachód wzdłuż kolei dotarły do bocznicy kolejowej, prowadzącej do Walheren.

W rejonie okrążenia wojsk nieprzyjacielskich u rzeki Skaldy oczyszczony został niewielki skrawek ziemi. W rejonie Sleis toczyły się ciężkie walki. Na odcinku Bergen-op-Zoom i Rozendaal zanotowano posuwanie się wojsk nieprzyjacielskich.

Rozendaal został zajęty. Sprzymierzeni znajdują się w trzech milach od Steenbergen i dotarli do rejonu Aud Gastel. Na północny-zachód od Broede zanotowano pewne posuwanie się naprzód. Wojska sprzymierzonych obsadziły całą drogę między Bergen-op-Zoom i Broede. Na północny zachód od Tillburgu kontynuowano natarcie na szerokim froncie. Sprzymierzeni dotarli do przedmieść Oosterhaut i dalej na wschód znajdują się w okolicach Kapelle. Mesier-le-Metz został oczyszczony od nieprzyjaciela.

Ze świata

★ — W bitwie morskiej koło Filipinów 23 października Japończycy stracili od 15 do 20 krążowników i kontrtorpedowców; w powietrzu strącono 150 samolotów japońskich.

★ — Rząd Kanadyjski przekazał Francji 200 mil. dolarów, stanowiących fundusz banku francuskiego w Kanadzie.

★ — W Bułgarji odbywają się przygotowania do sądu nad zbrodniarzami faszystowskimi. Tylko w Sofji aresztowano i oddano pod sąd ludowy 659 hitlerowców i ich pachołków. Najgłówniejsi z nich to byli ministrowie rządów reakcyjnych Filowa, Bożylowa, Bagrjanowa, Murawjewa.

★ — W ciągu ostatnich dni w Finladji przeprowadzono aresztowania zbrodniarzy wojennych.

★ — 14 i 15 listopada w Londynie odbędzie się kongres przyjaźni i współpracy z ZSRR. Delegaci reprezentujący 2,5 mil. obywateli angielskich są już wybrani

Kobieta-rycerz

Na skrzyżowaniu ulic stanął „Tygrys" i bił w mur opodal P. D. (punktu dowództwa), by poczynić w nim przejście dla niemieckiej piechoty. Żołnierze, już ogromnie wyczerpani ciągłem odpieraniem wściekłych kontrataków niemieckich, pośpiesznie budowali zapasowe barykady, z braku innego materiału, z worków z cukrem. (Opodal były wielkie składy.) P. D. był w nieb[illegible]

[illegible]ml przez wiatr włosami, wygląda jak bogini zemsty.

— Chłopcy! Trzeba strzelać celnie, by ani jedna mina nie przepadła.

W odpowiedzi na [illegible] Gibas posyła mi[illegible] dziesięciu

[illegible] rzekę, pocisk artyleryjski rozbił łódź z amunicją i teraz zabrakło im, w chwili, gdy niemcy [illegible] już tak blisko, że [illegible]że czuć odór [illegible]obrzękłych pys[illegible]oździerzowcy to [illegible]od dowództwem [illegible]znika do wszy[illegible]olni. Ppor. Bła[illegible]leśa. Wie, że jej [illegible]niez dobrze strze[illegible]iałów, a i trzep[illegible]ible kolbą, każ[illegible]ąd pod swoje do[illegible]upę żołnierzy po[illegible]ficera, woła:

[illegible]Ko! Za mną!

[illegible]oj automat i bie[illegible]

[illegible]krzyczy ktoś — [illegible]bija! I biegnie szybciej, by choć własnem ciałem zasłonić w potrzebie.

Złość zalewa serca, że zębami niemca rwać będą, gdy dopadną.

Ale niemcy nie głupi. Wiedzą, że tu nie przelewki! Furja z jaką kontratakują moździerzowcy, przeraża ich i podają tył. Rozpoczyna się krwawy pościg.

Obok ppor. Błaszczak rozrywa się niemiecka mina. Pięć odłamków w nogę, jeden w twarz. Lecz i to nie powstrzymuje jej. Mocniej ściska automat w ręku i biegnie, pozostawiając za sobą krwawe ślady.

Kontratak odparty. Wszędzie wala się ścierwo niemieckie. Kompanja zajmuje pozycję. Dopiero wtedy, na krańcu przytomności, opuszcza dowódca kompanję.

Wiele Polek — gorących patrjotek, zna historja Polski. Ppor. Janina Błaszczak wejdzie w ich plejadę. Będzie żyła w pamięci żołnierza jako wzór kobiety — Polki, zdolnej do największych poświęceń w imię miłości Ojczyzny, kobiety — bojowniczki o wolność swego narodu.

S. KLIMCZAK por.

Redaktor odpowiedzialny
Józef GAWROŃSKI

Gazeta «Wolna Polska» na polskom języke.
Izdanie Politiczeskogo Upravlenia fronta
dla naselenia Polszi

REDAKCJI poczta pol. 47763